«Важна, каб з'явіўся закон аб валанцёрстве»

Шчырая размова з сенатарам і прадстаўніком Беларускага Чырвонага Крыжа Раманіяй СКАМАРОШКА

УСЕ ведаюць, што такое Чырвоны Крыж. Усе ведаюць, што яны дапамагаюць. Чым канкрэтна? Вось тут ужо ўзнікаюць замінкі. Наш карэспандэнт сустрэўся і пагутарыў з намеснікам генеральнага сакратара Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Раманіяй Скамарошка, каб высветліць, як сёння працуе арганізацыя. Раманія Раманаўна таксама з'яўляецца членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, таму не абышлося і без пытанняў пра гэту частку яе жыцця.

Хто, як і для чаго?

— Людзі больш-менш уяўляюць, чым займаецца Міжнародны рух Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца. У агульных рысах, але без канкрэтыкі. Што Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа зрабіла важнага за няпоўны 2018 год?

— На жаль, расчарую вас. Беларусы ў большасці сваёй не вельмі выразна ўяўляюць, чым займаецца Беларускі Чырвоны Крыж. Большасць трымае ў памяці інфармацыю аб гуманітарнай дапамозе ў гарачых кропках (гэтым, дарэчы, займаецца Міжнародны Камітэт Чырвонага Крыжа) і аб валанцёрскім руху. Вядома, гэта наступствы недахопу інфармацыі пра Беларускі Чырвоны Крыж.

Калі казаць у цэлым, то Нацыянальнае таварыства Чырвонага Крыжа аказвае падтрымку дзяржаве ў вырашэнні важных сацыяльных праблем. Беларускі Чырвоны Крыж — самая буйная гуманітарная арганізацыя ў краіне. Безумоўна, у нас ёсць свая стратэгія. Галоўныя кірункі БТЧК сугучныя з напрамкамі Міжнароднага руху Чырвонага Крыжа: медыка-сацыяльная дапамога, падрыхтоўка і рэагаванне на надзвычайныя сітуацыі, абарона інтарэсаў уразлівых катэгорый людзей, інфармаванне і навучанне, распаўсюджванне ведаў аб міжнародным гуманітарным праве і ўмацаванне патэнцыялу самой арганізацыі.

— Як і каму дапамагае БТЧК?

— Сёння БТЧК — гэта шэсць абласных, Мінская гарадская і Дарожная арганізацыі, больш за восем тысяч пярвічных арганізацый, каля 400 супрацоўнікаў і 17 тысяч валанцёраў.

Медыцынскія і малодшыя сёстры міласэрнасці даглядаюць дома адзінокіх людзей у пажылым узросце, людзей з інваліднасцю, псіхічнымі расстройствамі, цяжкімі хранічнымі захворваннямі, у тым ліку з анкалогіяй, хворых на сухоты, ВІЧ/СНІД. У штаце Чырвонага Крыжа каля 200 сёстраў міласэрнасці. У адной сястры міласэрнасці ў сярэднім 7—9 падапечных.

Асобны вялікі блок работы — прафілактыка інфекцыйных і неінфекцыйных захворванняў, папулярызацыя сярод жыхароў Беларусі здаровага ладу жыцця.

У рабоце па падрыхтоўцы і рэагаванні на надзвычайныя сітуацыі таксама задзейнічаны і супрацоўнікі, і валанцёры. На шчасце, Беларусь — мірная краіна, таму надзвычайныя сітуацыі, на якія гатова рэагаваць БТЧК, часцей за ўсё звязаныя са стыхіяй: маразамі, халадамі, моцнымі снегападамі, паводкай, спякотай. Тут мы цесна працуем з МНС і МУС.

У кожнай вобласці створаны валанцёрскія атрады хуткага рэагавання. У склад атрадаў уваходзяць розныя людзі: гэта і студэнты, і тыя, хто працуе: праграмісты, пажарныя-ратавальнікі, стаматолагі, псіхолагі, вадзіцелі. Прычым не толькі мужчыны, але і жанчыны. Я гатовая ў пояс пакланіцца гэтым людзям, таму што яны знаходзяць час не толькі для работы і сям'і, але і для дапамогі іншым. Валанцёры праходзяць спецыяльнае навучанне і ў выпадку неабходнасці гатовы аператыўна рэагаваць як на надзвычайныя сітуацыі, так і на пошук людзей, што згубіліся.

Многія асацыююць Чырвоны Крыж з арганізацыяй, у якой можна і трэба атрымліваць матэрыяльныя даброты. Вядома, у экстранных выпадках мы стараемся дапамагчы — прадуктамі харчавання, сродкамі гігіены, адзеннем. Беларускі Чырвоны Крыж лічыць разумным падыход, калі з прамой дапамогай спалучаюцца асабістая актыўнасць чалавека, жаданне і ўменне самому сабе дапамагаць. Пазіцыя нашай арганізацыі — працаваць з чалавекам, разабрацца ў яго праблеме, дапамагчы яму змяніць стаўленне да жыцця або сітуацыі.

Да нас рэгулярна звяртаюцца па дапамогу людзі з алкагольнай, наркатычнай залежнасцю, з інваліднасцю і рознымі захворваннямі, малазабяспечаныя.

Аб планах

— Чым ваша арганізацыя зоймецца ў наступным годзе?

— Мы, вядома ж, працягнем дапамагаць людзям у складаных жыццёвых сітуацыях. Важным лічым і фарміраванне ўстойлівага партнёрства з дзяржаўнымі структурамі, іншымі НДА. Плануем у тым ліку працаваць над умацаваннем арганізацыйнага патэнцыялу.

Працягнецца работа па аказанні дапамогі пажылым людзям у іх дома.

У 2019 годзе Беларусь чакаюць дзве важныя падзеі, у якіх Чырвоны Крыж таксама ўдзельнічае. Першая — краіна будзе адзначаць 70-годдзе падпісання Жэнеўскіх канвенцый. Гэта добрая нагода расказаць аб гуманітарнай дзейнасці Чырвонага Крыжа, пра тое, што такое Жэнеўскія канвенцыі і як у мірны час працуе нацыянальнае таварыства.

Іншая падзея — гэта другія Еўрапейскія гульні, якія пройдуць летам. Мы падпісалі пагадненне з Дырэкцыяй Еўрапейскіх гульняў — навучаем валанцёраў аказваць першую дапамогу і псіхасацыяльную падтрымку ў выпадку няштатных сітуацый, а таксама вучым працаваць з натоўпам.

У наступным годзе мы плануем яшчэ больш уключыцца ў работу з людзьмі, якія вызваліліся з месцаў пазбаўлення волі. Чырвоны Крыж можа прынесці ў краіну вопыт іншых нацыянальных таварыстваў, аказаць псіхалагічную і гуманітарную падтрымку, спрыяць фармаванню ў людзей з захворваннямі прыхільнасці да лячэння.

Мы пачалі работу па тэме жаночага алкагалізму. Навучаем такіх жанчын прафесіям, маем зносіны з сем'ямі, аказваем псіхасацыяльную падтрымку.

Дапамажы блізкаму свайму

— БТЧК дапамагае людзям адшукаць сваякоў, страчаных у выніку стыхійных бедстваў і ўзброеных канфліктаў. Якая гісторыя запомнілася вам больш за ўсё?

—Аднаўленне сямейных сувязяў — гэта толькі невялікая частка працы Чырвонага Крыжа. У БТЧК ёсць партнёры ў цэлым шэрагу нацыянальных таварыстваў у многіх краінах. Да нас прыходзяць запыты, мы збіраем пакет дакументаў, потым накіроўваем яго ў неабходную краіну. Але хуткасць адказу розная, многія запыты разглядаюцца месяцамі.

Яркія гісторыі? Яны былі розныя. Напрыклад, украінская сям'я — муж і цяжарная жанчына з дзіцем вырашылі пераехаць у Беларусь з зоны канфлікту. Бацька сямейства пайшоў развітацца са сваімі сваякамі. І знік.

Сям'я без бацькі пераехала ў Беларусь. Прайшло некалькі месяцаў, мужчыну ўдалося знайсці. Уяўляеце, як было гэтай жанчыне? Апынуцца ў гушчы ваенных дзеянняў, чакаць нараджэння дзіцяці, раптам страціць мужа і з'ехаць з роднай краіны.

Адметная рыса чалавека

— Асобны кірунак вашай работы — збор ахвяраванняў. Растлумачце, чаму трэба ахвяраваць?

— Папулярная тэма. І складаная. Па-першае, ніхто не можа прымусіць чалавека ахвяраваць. Інфармаваць, як гэта можна зрабіць, — так, прымушаць — не. Лагічна ахвяраваць у тым выпадку, калі ты давяраеш арганізацыі. У наш час даведацца больш аб арганізацыі нескладана: вывучыць сайт, прыйсці ў офіс, асабіста пазнаёміцца ??з супрацоўнікамі, даведацца, куды пойдуць гэтыя грошы. У рэшце рэшт, можна самому паўдзельнічаць у гэтай рабоце, а потым убачыць вынік. Ахвяруюць звычайна людзі з асаблівым сямейным выхаваннем. У кагосьці гэта асаблівасць рэлігійнай культуры, у кагосьці ёсць асабісты вопыт, калі ў сям'і здаралася гора.

Чаму варта ахвяраваць? Дарыць падарункі заўсёды прыемней, чым іх атрымліваць.

І ахвяраваць можна не толькі грошы — можна ахвяраваць свой час, свой прафесійны вопыт.

— Сума самага вялікага ахвяравання БТЧК за апошні час ад аднаго чалавека ці арганізацыі?

— Важная не сума, а факт удзелу ў гуманітарным праекце. Запомніўся выпадак, калі беларуская дыяспара ў іншай краіне вывучыла ў інтэрнэце адзін з нашых праектаў. Іх зачапіла тэма. Па прыездзе ў Беларусь прадстаўнікі дыяспары звярнуліся ў Беларускі Чырвоны Крыж і ахвяравалі каля 20 тысяч беларускіх рублёў.

Людзі самі прынеслі

— Немагчыма не закрануць тэму бежанцаў і вымушаных перасяленцаў. Людзі па-рознаму ацэньваюць гэтыя працэсы. Як прыняць бежанцаў так, каб не пакрыўдзіць свой народ?

— У Беларусі ёсць адладжаная дзяржаўная сістэма работы ў гэтым кірунку. Яна дазваляе аператыўна ўзаемадзейнічаць усім зацікаўленым структурам, у тым ліку і Чырвонаму Крыжу. У гэтай рабоце фокус Чырвонага Крыжа — псіхасацыяльная падтрымка мігрантаў і бежанцаў, асабліва на першым этапе. Акрамя таго, важная і праца з карэнным насельніцтвам, каб людзі талерантна ставіліся да бежанцаў.

І карыстаючыся выпадкам, я дзякую жыхарам Беларусі — таму што яны ўнікальныя. Добрыя. Спагадныя. Наш народ вызначаецца тым, што памятае сваю гісторыю. Памяць пра Вялікую Айчынную вайну не дае нам крыўдзіць людзей, якія прыехалі з зон канфлікту, чулі і бачылі выбухі, тое, як снарады руйнуюць дамы.

Яшчэ адно — гэта выхаванне. Мне здаецца, талерантнасць закладзена ў нашым менталітэце. І ўсё ж праграмы талерантнасці трэба развіваць.

Прыклады? Прыехала па вясне ў невялікую вёску ў сям'ю ўкраінцаў. Пытаюся: «Як перазімавалі?» У адказ чую — добра.

«А як добра?» — «Агарод ужо не ўзорваюць, холадна, але закаткі дапамаглі».

«А дзе ўзялі закаткі?» — «Дык суседзі».

Разумееце? Беларускія суседзі падзяліліся, чым маглі.

Замацаваць статус валанцёра

— Вы з'яўляецеся членам камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве. Чым канкрэтна вы займаецеся? Якія законапраекты сталі для вас самымі складанымі?

— Перш за ўсё, для мяне работа ў Савеце Рэспублікі — вялікі гонар і адказнасць.

Камісія па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве — важная камісія. Праца ў ёй патрабуе ведаў у розных галінах права, эканомікі, міжнародных адносін, сацыяльнага жыцця. Мне прыемна, што са мной працуюць людзі, якія з'яўляюцца спецыялістамі ў гэтых сферах.

Што запомнілася асабліва? Мне здаецца, што калі сенатару нешта адно запамінаецца, а астатняе — не, то гэта няправільна. Няма няважных спраў і падзей.

— Што вы павінны зрабіць, каб па завяршэнні работы ў Савеце Рэспублікі сказаць сабе: я — малайчына, я дапамагла людзям?

— Вельмі важным было б, улічваючы спецыфіку маёй працы, каб у Беларусі з'явіўся закон аб валанцёрстве. Ідзе работа ў гэтым кірунку.

Поўную версію інтэрв'ю чытайце на сайце газеты zviazda.by.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
Фота прадстаўлены БТЧК.